

KIERTOKIRJE-
KOKOELMACIRKULÄR-
SAMLING

1934

N:o 11

Sisälllys: N:o 11. Kiertokirje lennätinsäännön
12 ja 23 §:n muuttamisesta.

Innehåll: N:o 11. Cirkulär angående ändring av
§§ 12 och 23 i telegrafstadgan.

N:o 11.

Kiertokirje

lennätinsäännön 12 ja 23 §§ muutta-
misesta.

Kuluvan tammikuun 26 päivänä an-
tulla asetuksella on lennätinsäännöstä maa-
listkuun 11 päivänä 1922 annetun asetuksen
12 ja 23 § muutettu näin kuuluviksi:

12 §.

1. Sovittu kieli on sellainen, joka on ko-
koonpantu joko tekosanoista tai

todellisista sanoista, joita ei ole käytetty
siinä merkityksessä, mikä niillä on siinä
kielessä, johon ne kuuluvat ja jotka siis
eivät muodosta ymmärrettävää ajatusta
yhdellä tai useammalla niistä kielistä, jotka
ovat sallitut selvällä kielellä tapahtuvassa
sähkösanomavaihdossa, taikka

tällaisten todellisten sanojen ja tekosano-
jen yhdistelmistä.

2. Sovitun kielen sanoissa ei sallita ko-
rollista e kirjainta eikä kirjaimia å, ä, ö,
ñ ja ü.

3. Sovitun kielen sanat, olkootpa todel-
lisia tai tekosanoja, eivät saa sisältää
useampaa kuin viisi kirjainta morsekirjai-
miston mukaan. Kirjaimet saadaan asettaa
mielivaltaisesti. Kukin yhdistelmistä aa, ae,
ao, oe ja ue sekä eh lasketaan kahdeksi kir-
jaimeksi.

4. Sähkösanomat, joiden teksti sisältää
sovitun kielen sanoja tai sovitun kielen sa-
noja ja niiden ohella myös selvän kielen

N:o 11.

Cirkulär

angående ändring av §§ 12 och 23 i
telegrafstadgan.

Genom förordning av den 26 innevarande
januari hava §§ 12 och 23 i förordningen
innefattande telegrafstadga av den 11 mars
1922 erhållit följande lydelse:

12 §.

1. Överenskommet språk är det språk,
som består

av konstgjorda ord eller

av verkliga ord, vilka icke använts i den
betydelse, som de i regel hava i det språk
de tillhöra och vilka således icke bilda be-
gripliga meningar på ett eller flera av de
språk, som äro tillåtna i telegramkorres-
pondens på klart språk, eller

av en blandning av dylika verkliga ord
och konstgjorda ord.

2. I överenskomna ord få icke före-
komma accentuerat e ej heller bokstäverna
å, ä, ö, ñ och ü.

3. Överenskomna ord, vare sig verkliga
eller konstgjorda, få icke innehålla flera
än fem bokstäver enligt morsealfabetet.
Bokstäverna kunna sammanställas huru
som helst. Var och en av sammansättnin-
garna aa, ae, ao, oe och ue samt eh räk-
nas såsom två bokstäver.

4. Telegram, vars text innehåller över-
enskomna ord eller överenskomna ord och
därjämte även ord på klart språk eller

sanoja tai numeroryhmiä taikka molempia, katsotaan sovitulla kielellä laadituiksi, ellei numerojen tai numeroryhmien lukumäärä ylitä puolta tekstin ja allekirjoituksen hinnoitettujen sanojen lukumäärästä. Selvällä kielellä laaditun sähkösanoman tekstin alussa oleva tarkistussana ei muuta sähkösanomaa sovitunkieliseksi.

5. Sähkösanomat, joiden tekstissä on sovitun kielen sanoja ja enemmän numeroryhmiä kuin edellisessä kohdassa on mainittu, katsotaan salamerkkikielellä laadituiksi.

6. Sähkösanoman lähettäjä on vaadittaessa velvollinen esittämään sanaston (coden), jonka mukaan sähkösanoman sovittoa kieltä oleva teksti tai sen osa on sommiteltu.

23 §.

1. Kaikissa kielissä luetaan yhdeksi sanaksi:

a) osoitetoimiston nimi, kun se esiintyy osoitteessa;

b) postiosoitussähkösanomissa:
lähetystoimiston nimi,
osoitepostitoimiston nimi, sekä
sen paikkakunnan nimi, jossa rahojen saaja asuu;

c) jokainen sovitun kielen sana, joka täyttää 12 §:ssä mainitut ehdot;

d) jokainen yksityinen kirjain tai numero sekä jokainen välimerkki, heitto-merkki tai yhdysmerkki, joka sähkötetään lähettäjän pyynnöstä (22 § 1 kohta);

e) alleviivaus;

f) sulkumerkit (ne molemmat merkit, jotka muodostavat sulkumerkit);

g) lainausmerkit (ne molemmat merkit, jotka ovat saman lausuman alussa ja lopussa); sekä

h) sähkösanoman erikoislaatua osoittavat merkinnät, kun ne on kirjoitettu sallittuun lyhennettyyn muotoon (35 § 1 kohta).

siffergrupper eller bådadera, anses tillhöra överenskommet språk, i händelse antalet siffror och siffergrupper icke överskrider hälften av antalet taxerade ord i texten och underskriften. På klart språk avfattat telegram, som främst i texten innehåller ett kontrollord, anses icke vara avfattat på överenskommet språk.

5. De telegram, vilkas text innehåller ord av överenskommet språk och mera siffergrupper än i föregående moment omnämnts, anses vara avfattade på chifferspråk.

6. Avsändaren av telegram på överenskommet språk är skyldig att förete coden, enligt vilken telegrammets text är sammanställd.

23 §.

1. I alla språk räknas såsom ett ord:

a) adressanstaltens namn, då det förekommer i adressen;

b) i postanvisningstelegram:
namnet å avsändningspostanstalten,
namnet å adresspostanstalten samt
den ort, där penningmottagaren bor;

c) varje ord i överenskommet språk, som uppfyller de i 12 § angivna villkoren;

d) varje enstaka bokstav eller siffra samt varje skiljetecken, apostrof eller bindestreck, som avtelegraferas på avsändarens begäran (22 § 1 punkten);

e) understrykningstecken;

f) parentes (de båda tecken, som bilda densamma);

g) citationstecken (de båda tecken, som förekomma vid början och slutet av ett och samma anförande); samt

h) de anmärkningar, vilka angiva telegrammets särskilda slag, då de avfattats i medgiven förkortad form (35 § 1 punkten).

2. Sähkösanomissa, joiden teksti on laadittu yksinomaan selvällä kielellä, luetaan kukin yksinkertainen sana ja kukin sallittu sanayhdistelmä niin moneksi sanaksi, kuin siihen sisältyy semmoista erää, jossa on viisitoista morsekirjaimiston kirjainta. Ylijäämä luetaan eri sanaksi.

3. Sovitulla kielellä laadituissa sähkösanomissa on pisin sanan pituus viisi kirjainta, laskettuina sillä tavoin kuin 12 §:n 3 kohdassa on säädetty.

4. Sekasähkösanoman tekstissä, joka on laadittu osin selvällä osin sovitulla kielellä, luetaan selvällä kielellä laaditut sanat yhdeksi sanaksi, kun ne sisältävät enintään viisi kirjainta. Pitemmissä sanoissa luetaan ylijäämän kukin alkava kirjainten viisiluku eri sanaksi. Jos sähkösanoma sen lisäksi sisältää salamerkkikieltä, lasketaan sähkösanoman salamerkkikieltä sisältävien osien sanaluku alempana 7 kohdassa olevien määräysten mukaan.

Sanat, jotka eivät täytä selvälle kielelle eivätkä sovitulle kielelle asetettuja ehtoja, lasketaan niin moneksi sanaksi, kuin niihin sisältyy viiden kirjaimen erää ja ylijäämä lasketaan eri sanaksi.

Jos sekasähkösanoma on laadittu osittain selvällä kielellä, osittain salamerkkikielellä, lasketaan edellistä laatua olevat sanat ylempänä 2 kohdassa mainittujen määräysten mukaan ja jälkimmäistä laatua olevat sanat alempana 7 kohdassa mainittujen määräysten mukaan.

5. Sellaisten sähkösanomain osoite, joiden teksti on kokonaan tai osaksi laadittu sovitulla kielellä, hinnoitetaan tämän pykälän 1 ja 2 kohdassa olevien määräysten mukaan. Allekirjoitus hinnoitetaan samojen määräysten mukaan, lukuunottamatta 1 kohdan a) momentissa mainittua määräystä.

6. Jos yhdysmerkki yhdistää kahta sanaa tai useampia sanoja, luetaan ne kuitenkin eri sanoiksi. Samalla tavoin lasketaan sanat, joita erottaa heittomerkki.

2. I telegram, vars text är avfattad uteslutande på klart språk, räknas varje enkelt ord och varje medgiven ordsammansättning för lika många ord, som de innehålla mångfalden av femton bokstäver enligt morsealfabetet. Överskottet räknas såsom ett ord.

3. I telegram på överenskommet språk är största ordlängden fem bokstäver räknade på sätt i 12 § 3 punkten föreskrives.

4. Uti texten i blandat telegram, som är avfattat dels på klart dels på överenskommet språk, räknas varje på klart språk avfattat ord såsom ett ord, såvida det icke innehåller flera än fem bokstäver. I längre ord räknas varje begynnande femtal bokstäver av överskottet såsom skilt ord. Innehåller telegrammet därtill chifferspråk, beräknas ordantalet i de chiffererade delarna av telegrammet enligt bestämmelserna i 7 punkten här nedan.

De ord, som icke uppfylla varken på klart eller överenskommet språk uppställda villkor, räknas för så många ord de innehålla fem bokstäver; återstoden räknas för skilt ord.

Är blandat telegram avfattat dels på klart språk dels på chifferspråk räknas orden av det förra slaget enligt bestämmelserna i 2 punkten här ovan och orden av det senare slaget enligt bestämmelserna i 7 punkten här nedan.

5. Adressen i telegram, vilkas text är helt och hållet eller delvis avfattat på överenskommet språk, taxeras enligt bestämmelserna i 1 och 2 punkterna i denna paragraf. Underskriften taxeras enligt samma bestämmelser, med undantag av den i mom. a) 1 punkten ingående bestämmelsen.

6. Äro två eller flera ord förenade genom bindestreck, räknas de likväl såsom särskilda ord. På enahanda sätt räknas ord, som äro åtskilda genom apostrof.

7. Numeroryhmät, kirjainryhmät sekä numeroista ja kirjaimista yhdistetyt kaupamerkit luetaan niin moneksi sanaksi kuin niihin sisältyy viiden numeron tai kirjaimen erää ja ylijäämä luetaan eri sanaksi. Yhdistykset aa, ae, ao, oe, ue ja eh lasketaan kukin kahdeksi kirjaimeksi.

Jokainen numero- tai kirjainryhmään kuuluva piste, pilkku, puolipiste, yhdysmerkki sekä murtoviiva lasketaan yhdeksi ryhmän numeroksi tai kirjaimeksi. Samalla tavoin lasketaan jokainen kirjain, joka liitetään numeroryhmään osoittamaan järjestyslukua, sekä jokainen kirjain tai numero, joka liitetään osoitteessa olevaan asunonumeroon, myöskin jos kirjain tai numero on sähkösanoman tekstissä tai sähkösanoman allekirjoituksessa olevassa osoitteessa.

8. Kielenkäytön vastaiset sanojen yhdistelmät tai muutokset eivät ole sallitut, vaikkakin ne ovat peitetyt vaihtamalla kirjainten tai tavujen keskinäistä järjestystä. Kuitenkin saa yhdeksi sanaksi ilman heittoa- tai yhdysmerkkiä kirjoittaa kaupunkien ja maiden nimet, saman henkilön sukunimen, paikkojen, torien, katuja ja muunlaisten kulkuteiden nimet, laivojen nimet sekä kirjaimin kirjoitetut kokonais-, murto-, kymmenys- ja sekaluvut.

9. Lähetystoimiston toimittama sanain laskeminen on määräävä.

10. Kun kirjaamattomassa sähkösanomassa osoitteessa on lyhennys tai kielenkäytön vastainen sanain yhdistelmä, on sähkösanoman saajalta perittävä se määrä, joka sähkösanomasta suoritettua maksua lisäksi olisi ollut maksettava, jos osoite olisi kirjoitettu yhdistämättä sanoja tai lyhentämättä osoitetta. Jos saaja kieltäytyy puuttuvaa maksua suorittamasta, eikä lähettäjäkään, saatuaan siitä tiedon, sitä maksa, käsitellään sähkösanoma perilletoimittamattomana.

7. Siffergrupper, bokstavsgupper samt handelsmärken, sammansatta av siffror och bokstäver, räknas för lika många ord, som gruppen innehåller mångfalden av fem siffror eller bokstäver, med tillägg av ytterligare ett ord för överskottet. Sammansättningarna aa, ae, ao, oe, ue och eh räknas var och en för två bokstäver.

Varje i en nummer- eller bokstavsgupp ingående punkt, komma, semikolon samt binde- och bråkstreck räknas såsom en siffra eller bokstav av gruppen. På samma sätt räknas varje bokstav, som vidfogas en siffergrupp för att utmärka ordningstal, samt varje bokstav eller siffra, som vidfogas ett bostadsnummer i en adress, även ifråga om en adress, som förekommer i texten eller underskriften till ett telegram.

8. Mot språkbruket stridande sammansättningar eller förändringar av ord äro icke tillåtna, även om de döljas genom omkastning av bokstävernas eller stavelsernas inbördes ordning. Dock kunna såsom ett ord utan apostrof eller bindestreck sammanskrivas, vart för sig, namn på städer och länder, släktnamn, tillhörande en och samma person, namn på ställen, torg, gator och andra slag av farvägar, namn på fartyg samt hela tal, bråk, decimaltal eller blandade tal, skrivna med bokstäver.

9. Den av avsändningsanstalten utförda ordberäkningen är bestämmande.

10. Innehåller en icke inregistrerad telegramadress förkortning eller mot språkbruket stridande ordsammansättning, skall av adressaten utkrävas det belopp, varmed den för telegrammet erlagda avgiften skulle hava överskjutits, därest adressen utskrivits utan ordsammansättning eller förkortning. Vegrar adressaten att erlagga den bristande avgiften och gottgöres denna icke av avsändaren efter erhållet meddelande därom, behandlas telegrammet såsom obeställbart.

11. Jos lähetystoimisto, hinnoitettuaan sähkösanoman, huomaa sen sisältävän joko sanain yhdistelmiä tai sanain muutoksia, jotka eivät ole sallitut, taikka lausetapoja tai sanoja, jotka, vaikkakin ne eivät täytä selvän tai sovitun kielen ehtoja, kuitenkin ovat tulleet hinnoitetuiksi näihin kieliin kuuluvina sanoina, on lähetystoimiston, laskeessaan sitä lisämaksua, joka on lähetettävältä perittävä, näihin lausetapoihin tai sanoihin sovellettava niitä määräyksiä, joiden alaisia niiden olisi tullut olla. Sana-yhdistelmät ja sanain muutokset ovat lasketavat niin moneksi sanaksi, kuin ne olisivat muodostaneet, jos ne olisivat olleet kirjoitetut kielenkäytön mukaan.

Samalla tavoin on lähetystoimiston menetteltävä, jos välillä oleva toimisto tai osoite-toimisto ilmoittaa sille sellaisen virheellisyysden. Älköön kuitenkaan kumpikaan viimeksimainituista kahdesta toimistosta viivyttäkö sähkösanomain edelleenlähettämistä muissa kuin 10 kohdassa mainitussa tapauksessa.

Helsingissä, tammikuun 29 päivänä 1934.

Pääjohtajan ollessa estettynä:

Johtaja
Direktör **John Palmgren.**

11. Om avsändninganstalten efter taxeringen av ett telegram iakttaget, att detta innehåller antingen ordsammansättningar eller ordförändringar, vilka icke äro tillåtna, eller ock uttryck eller ord, vilka, ehuru de icke uppfylla villkoren för klart eller överenskommet språk, likväl blivit taxerade såsom ord, tillhörande dessa språk, skall avsändningsanstalten vid beräkandet av den tilläggsavgift, som skall upptagas hos avsändaren, på dessa uttryck eller ord tillämpa de bestämmelser, vilka de bort vara underkastade. Ordsammansättningarna och ordförändringarna skola räknas för så många ord, som de skulld utgjort, om de varit skrivna enligt språkbruket.

På samma sätt skall avsändningsanstalten förhålla sig, om sådan oriktighet meddelas densamma av en mellanliggande anstalt eller adressanstalt. Dock må ingendera av de två sistnämnda anstalterna fördröja telegrammets vidarebefordran i andra än det i 10 punkten nämnda fallet.

Helsingfors, den 29 januari 1934.

Vid förfall för generaldirektören:

Harry Juselius.